

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.21.049/2015/5.

A tanács tagjai: . Kollár Márta a tanács elnöke
 . Puskás Péter előadó bíró
 . Kocsis Ottilia bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Jávör és Társai Ügyvédi Iroda,
 ügyintéző: dr. Jávör Béla ügyvéd

Az alperesek: I. rendű
 II. rendű
 III. rendű
 IV. rendű

Az alperesek képviselője: Arday Ügyvédi Iroda,
 ügyintéző: dr. Arday Márta ügyvéd

A per tárgya: szerződés hatálytalanságának a megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
 felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
 Törvényszék
 67.Pf.630.477/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
 Bíróság
 8.P.20.477/2013/27.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
- Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 250.000 (kétszázötvenezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A bíróság a 2001. május 15-én meghozott jogerős ítéletével kötelezte elsődlegesen a felperes és az I. rendű alperes volt közös cégét, másodlagosan pedig a felperest és az I. rendű alperest egyetemlegesen 2.479.730 forint és járulékai megfizetésére. A fizetési kötelezettségnek 2007. május 14-ig a felperes egyedül tett eleget, ezért a 2007. október 15-én benyújtott keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest az egyetemleges kötelezettség folytán kifizetett összeg fele részének a megtérítésére. A bíróság a perben 2010. február 9-én meghozott ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 5.821.941 forintot és járulékait.

Az I. rendű alperes és házastársa 2005-ben eladták a közös tulajdonukban álló lakást, majd az I. rendű alperes a 2007. október 3-án kelt adásvételi szerződéssel eladta lányának a II. rendű alperesnek a b-i /0/A/12 (ténylegesen /19) helyrajzi szám alatti lakás ingatlanon fennálló 1/4 tulajdoni hányadát is 2.500.000 forintért. Az I. rendű alperesnek ezt követően további vagyontárgy nem maradt a tulajdonában, alacsony jövedelméből a felperes javára fennálló tartozása törlesztésére havi 19.300 forint levonható összeg került a munkáltatója által visszaigazolásra.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [2] A felperes módosított keresetében elsődlegesen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 207. § (4) bekezdése és 200. §-a alapján kérte az I. és II. rendű alperesek közt létrejött adásvételi szerződés érvénytelenségének a megállapítását és az eredeti állapot helyreállítását, arra való hivatkozással, hogy a felek szerződéskötési akarata hiányzott. Másodlagosan a szerződés vele szembeni hatálytalanságának a megállapítását és a II. rendű alperes kötelezését kérte annak tűrésére, hogy az I. rendű alperessel szembeni követelését az átruházott ingatlan tulajdoni illetőségből kielégíthesse.
- [3] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I. rendű alperes előadta, hogy az ingatlan tulajdoni illetőséget azért adta el, mert

a vételárból tudta visszafizetni a M. S-tól felvett kölcsönét. Fizetési felszólítást nem kapott a kereset megindítását megelőzően a felperestől, jövedelme pedig van, abból vonják a felperes követelését, így nem teljesültek a fedezetelvonás törvényi feltételei.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Az ítélet indokolása szerint a rendelkezésre álló bizonyítékokból megállapíthatóan az I. rendű alperes a M. S-tól felvett kölcsönét akarta kifizetni az eladott ingatlan tulajdoni illetőség vételárából. A kölcsönszerződés létrejöttét M. S-né is megerősítette, az pedig csak egy feltételezés volt a felperes részéről, hogy az I.- II. rendű alperesek nem akartak egymással adásvételi szerződést kötni. Amennyiben a felek valóban fedezetelvonó szándékkal kötnek szerződést, a tulajdonjog átruházás iránti szándékuk akkor is valós, a jogellenes magatartásuknak a jogkövetkezménye pedig nem az érvénytelenség, hanem az, hogy a sérelmet szenvedő fél a fedezetelvonó jelleg miatt a szerződés hatálytalanságának a megállapítását kérheti. Nem volt tehát mindezek alapján érvénytelen a szerződés, a viszonylagos hatálytalanság pedig csak akkor lett volna megállapítható, ha a jogszerző másik fél rosszhiszemű volt, tudott, a követelés fennállásáról és arról, hogy a szerződéssel a hitelező kielégítési alapját kívánják részben, vagy egészben elvonni.

A perben a felperest terhelte annak a bizonyítása, hogy a II. rendű alperes tudott, vagy a körülményekből adódóan tudnia kellett volna az I. rendű alperessel szembeni követelésről. A lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján azonban az volt megállapítható, hogy a II. rendű alperest a szülei nem tájékoztatták minderről, nem tudott a szülei válásáról és a M. S-tól kapott kölcsönön kívül az I. rendű alperes adósságairól sem. Nem volt megállapítható ezért a II. rendű alperes rosszhiszeműsége és az alperesek így sikerrel döntötték meg a rosszhiszeműség vélelmét, továbbá az okirattal és a tanúval bizonyították a vételár kifizetését is. Utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy van remény a felperes követelésének a behajtására, tekintettel arra, hogy letiltást vezetnek az I. rendű alperes jövedelmére.

- [5] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet indokolásában a másodfokú bíróság az 1/2011. (VI.15.) PK vélemény 10. pontjára utalással kifejtette, hogy a fedezetelvonás tényére alapítottan a mások által kötött szerződés

érvénytelenségének a megállapítása nem kérhető.

A másodlagos kereset körében a hivatkozott PK vélemény 4. pontjára tekintettel a másodfokú bíróság álláspontja szerint a kielégítési alap elvonásának a tényét a fedezetelvonó szerződés megkötésének az időpontjára vonatkozóan kellett vizsgálni. Nincs jelentősége ezért az ügyben annak, hogy az I. rendű alperes munkabéréből való letiltás vezet-e és ha igen, akkor mennyiben eredményre. Az I. rendű alperesnek az adásvételi szerződés megkötésekor az ingatlan tulajdoni illetőségen kívül más vagyontárgya már nem volt, annak eladása pedig azért volt szükséges, mert a vételárból tudta a M. S-ral szemben fennálló adósságát visszafizetni. Megállapítható volt tehát ennek alapján a kielégítési alap elvonásának a ténye.

Az elsőfokú bíróság a régi Ptk. 203. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel tévesen rögzítette azt, hogy a rosszhiszeműség körében a felperest terhelte volna a bizonyítás, de ennek ellenére az eljárás során helyesen tájékoztatta a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti bizonyítási teherről és kötelezettségekről a feleket. Helyesen értékelte ezt követően az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat is, mérlegelése megfelelt a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Megállapítható volt ennek alapján, hogy az alpereseknek sikerült a rosszhiszeműség és az ingyenesség törvényi vélelmét megdönteniük, ezért e tekintetben az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság annak helyes indokolására utalással hagyta helyben.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte, hogy a Kúria annak hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és adjon helyt a keresetének.

A felülvizsgálati kérelem indokolása szerint a másodfokú bíróság kirívóan tévesen mérlegelte a bizonyítás anyagát és megsértette a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat. A másodfokú bíróság meg sem próbált válaszokat adni a felperes fellebbezésében felhozottakra, nem cáfolta az abban foglaltakat, csak utalt az elsőfokú bíróság által kifejtett helyes indokokra, amivel megsértette az indokolási kötelezettségét is. Megállapítható volt a peranyagból, hogy az I. rendű alperes célja kizárólag az volt, hogy kivonja magát a felperes jogszerű követelésének a kielégítése alól, így a lefolytatott bizonyítási eljárás eredménye alapján éppen ellentétes döntés meghozatalának lett volna helye. A felperes utalt a továbbiakban az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakra is.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [7] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [8] A jogerős ítélet az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárt és helyesen megállapított tényállásból vonta le az annak megfelelő jogi következtetéseket ezért az nem jogszabálysértő.
- [9] A másodfokú bíróság a jogerős ítéletben helyesen fejtette ki, hogy az I.- II. rendű alperesek által megkötött szerződés a felperes kielégítési alapját elvonta. Helyesen állapította meg azt is, hogy az I.- II. rendű alpereseknek kellett megdönteniük a régi Ptk. 203. § (2) bekezdésében foglaltakat, azaz a rosszhiszeműség és az ingyenesség törvényi vélelmét. Mindezek alapján tehát a kereset elutasításához kizárólag az vezetett, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével az első- és másodfokon eljáró bíróságok arra a következtetésre jutottak, hogy a törvényi vélelmet az I. és II. rendű alpereseknek sikerült megdönteniük. Az ügy elbírálása során tehát téves jogszabály értelmezésre nem került sor. A másodfokú bíróságnak, ha egyet ért az elsőfokú bíróság által kifejtett indokokkal, nem szükséges az indokolást megismételnie, hanem a Pp. 254. § (3) bekezdése értelmében elég hivatkozni erre a körülményre. A másodfokú bíróság tehát az ilyen tartalmú indokolásával nem sértette meg a Pp. 221. (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségét.
- [10] A felperes a felülvizsgálati kérelmében ennek megfelelően a jogerős ítélet megalapozottságát vitatta, a rendelkezésre álló bizonyítékok kirívóan téves mérlegelésére, a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésére hivatkozott. A felülvizsgálati eljárás során azonban általában nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Erre csak a tényállás feltáratlan volta, vagy a mérlegelés körébe vont bizonyítékok nyilvánvalóan okszerűtlen, logikátlan vagy iratellenes értékelése adhat alapot.
- [11] A felperes a felülvizsgálati kérelmében csak általánosságban adta elő, hogy az első- és másodfokon eljáró bíróságok a bizonyítékokat tévesen mérlegelték. Álláspontját semmilyen konkrét előadással, bizonyítékokra való hivatkozással, eltérő tartalmú mérlegelési lehetőséggel nem támasztotta alá. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott fellebbezésében sem érvelt a felperes ennél pontosabban, mivel a fellebbezésében lényegében csak az I. rendű alperes - nem kérdéses - rosszhiszeműségére hivatkozott. A II. rendű alperes rosszhiszeműsége vagy a szerzés ingyenessége, az ebben a körben az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok és azok értékelése, az értékelés megdöntése tekintetében érvelést már nem fejtett ki, holott a jogvita tárgyát lényegében csak ez utóbbi kérdések jelentették.

[12] Az eljárás során az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le és eleget tett a felek valamennyi bizonyítási indítványában foglaltaknak, bizonyítási indítvány elutasítására, bizonyítás mellőzésére nem került sor. A bizonyítékok alkalmasak voltak arra, hogy azokból az első- és másodfokú bíróság arra a következtetésre jusson, hogy a törvényi vélelem megdöntése sikeres volt. Az érdektelen ügyvéd és M. S-né tanúvallomása ugyanis alátámasztotta az I.- II. rendű alperesek előadását, önmagában pedig az I. rendű alperes magatartása, illetve az, hogy továbbra is együtt él volt házastársával és annak a gépkocsiját használja, a II. rendű alperes rosszhiszeműségének, vagy az ügylet ingyenességének a megállapítására még nem alkalmas.

[13] A Kúria mindezekre tekintettel a felperes által előadottak, illetve elő nem adottak alapján nem látott lehetőséget arra, hogy az első- és másodfokú bíróság által egybehangzóan értékelt bizonyítékokat újra mérlegelje és eltérő tényállást állapítson meg.

[14] A Kúria a kifejtettek alapján a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

[15] A Kúria a határozatát a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg, mert a felek az ügyben tárgyalás tartását nem kérték és azt a Kúria sem tartotta szükségesnek.

[16] Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő, így a felülvizsgálati eljárás során költségük nem merült fel, ezért a Kúria arról nem határozott.

[17] A Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban is irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperest az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) és (3) bekezdése alapján, az illetékefeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megfizetésére.

[18] A Kúria döntésével szemben további felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2016. június 7.

. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Puskás Péter s.k. előadó bíró, dr. Kocsis Ottilia s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

Sz.Sz.

bíróági ügyintéző